

**ZARZĄDZENIE
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W BYDGOSZCZY**

z dnia 3 grudnia 2018 r.

w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Retno”

Na podstawie art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r. poz. 1614) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się plan ochrony dla rezerwatu przyrody „Retno” zwanego dalej „rezerwatem”.

§ 2. 1. Celem ochrony w rezerwacie jest zachowanie zbiorowisk łąkowych o cechach zespołów naturalnych.

2. Przyrodniczymi i społecznymi uwarunkowaniami realizacji celu ochrony, o którym mowa w ust. 1, są:

- 1) położenie rezerwatu w całości na gruntach należących do Skarbu Państwa, zarządzanych przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Brodnica;
- 2) położenie rezerwatu na terenie Brodnickiego Parku Krajobrazowego;
- 3) położenie rezerwatu w granicach specjalnego obszaru ochrony Natura 2000 Ostoja Brodnicka PLH040036.

§ 3. Identyfikację oraz określenie sposobów eliminacji i ograniczenia istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków na obszarze rezerwatu przedstawia tabela stanowiąca załącznik nr 1 do zarządzenia.

§ 4. 1. Ochronie ścisłej podlega obszar, który stanowią oddziały: 192 a, b, c, d, f, g, 195 a, b (poza otoczeniem miejsca pamięci), 195 c, Leśnictwo Tęgowiec, Nadleśnictwo Brodnica,

2. Ochronie czynnej podlega obszar, który stanowi pododdział: 192h, Leśnictwo Tęgowiec, Nadleśnictwo Brodnica,

3. Ochronie krajobrazowej podlega obszar, który stanowi fragment oddziału: 195 b, Leśnictwo Tęgowiec, Nadleśnictwo Brodnica. Obszar ochrony krajobrazowej wyznaczają punkty o współrzędnych w układzie PL-1992:

- a) X: 608071,23; Y: 530749,66
- b) X: 608111,05; Y: 530745,86
- c) X: 608106,57; Y: 530785,61
- d) X: 608066,75; Y: 530789,41
- e) X: 608067,41; Y: 530754,51
- f) X: 608071,23 ; Y: 530749,66

§ 5. 1. Określenie działań ochronnych na obszarze ochrony czynnej, z podaniem ich rodzaju, zakresu i lokalizacji, przedstawia tabela stanowiąca załącznik nr 2 do zarządzenia.

2. Określenie działań ochronnych na obszarze ochrony krajobrazowej, z podaniem ich rodzaju, zakresu i lokalizacji, przedstawia tabela stanowiąca załącznik nr 3 do zarządzenia.

§ 6. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska
w Bydgoszczy

Maria Dombrowicz

Załącznik Nr 1 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
w Bydgoszczy
z dnia 3 grudnia 2018 r.

Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji i ograniczenia istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków na obszarze rezerwatu

Lp.	Identyfikacja zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposób eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków
1.	Obce gatunki inwazyjne — masowe występowanie niecierpka drobnokwiatowego <i>Impatiens parviflora</i> , (zagrożenie istniejące wewnętrzne i zewnętrzne).	Wskazuje się na brak możliwości i potrzeb przeciwdziałania. Niecierpek drobnokwiatowy notowany jest na całej powierzchni rezerwatu przyrody, szczególnie jednak licznie w wydzieleniach obejmujących skarpy rynny subglacialnej jeziora Retno, oznaczonych: 192a, b, d, f, g, i oraz 195 a, b. Obecność tego gatunku, a miejscami bardzo duża jego liczebność nie wpływa jednak negatywnie (redukcyjnie) na rodzime elementy runa leśnego, szczególnie na jego wczesnowiosenne komponenty do których zalicza się m.in. zdrojówka rutewkowata <i>Isopyrum thalictroides</i> , jeden z gatunków decydujących o wysokich walorach grądów w rezerwacie.
2.	Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska — część płatów posiada niewłaściwy skład gatunkowy, często z dużym udziałem sosny zwyczajnej <i>Pinus sylvestris</i> , (zagrożenie wewnętrzne istniejące).	Wskazuje się na brak potrzeby prowadzenia działań ochronnych na większości powierzchni rezerwatu. Pomimo obecności sosny w drzewostanach rezerwatu przyrody „Retno”, grąd subkontynentalny, stanowiący główny przedmiot ochrony rezerwatu zachował charakter zbliżony do naturalnego. Sytuacja ta nie zmienia się od chwili powołania do życia rezerwatu przyrody (rok 1981). Ze względu na relatywnie wysokie walory przyrodnicze (nagromadzenie stanowisk gatunków chronionych i zagrożonych zwierząt i roślin) w części wschodniej rezerwatu, obejmującej zbocza rynny subglacialnej proponuje się pozostawienie jej bez ingerencji człowieka, nawet kosztem utrzymania niskich wartości wskaźników stanu zachowania siedliska przyrodniczego 9170 (grądu) z uwagi na dominację sosny w I piętrze drzewostanu. W chwili obecnej charakter piętra II drzewostanów wydzieleni 192i, 195b jest typowo grądowy, podobnie jak runo. Konieczne jest jedynie ograniczenie udziału sosny zwyczajnej i brzozy brodawkowatej w wydzieleniu 192h.

REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W BYDGOSZCZY

Maria Dombrowicz

Załącznik Nr 2 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
w Bydgoszczy
z dnia 3 grudnia 2018 r.

Określenie działań ochronnych na obszarze ochrony czynnej, z podaniem ich rodzaju, zakresu i lokalizacji

Lp.	Rodzaj działań ochronnych	Zakres działań ochronnych	Lokalizacja działań ochronnych ¹⁾
1.	Ograniczenie udziału sosny zwyczajnej i brzozy brodawkowatej.	Ograniczyć udział sosny w górnej warstwie drzewostanu do wartości nie większej niż 20% z aktualnych 70%, a brzozy do wartości nie większej niż 10% z aktualnych 20%. Prace należy prowadzić wyłącznie w okresie od 1 września do 14 marca. Działanie należy prowadzić stopniowo, tak, by w I dziesięcioleciu ograniczyć udział sosny nie bardziej niż do 50%. Zachować na dnie lasu martwe drewno na poziomie min. 30 m ³ /ha (w miarę możliwości liściaste), a także drzewa biocenotyczne. Działania mają na celu wspieranie odnowień naturalnych (nie przewiduje się możliwości prowadzenia sztucznych odnowień). Transport pozyskanego drewna w granicach rezerwatu powinien odbywać wyłącznie w części objętej ochroną czynną.	Leśnictwo Tęgowiec, oddz. 192h

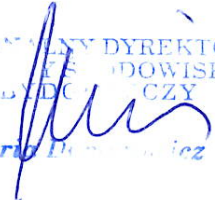
REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W BYDGOSZCZY
Maria Dombrowicz

¹⁾ wg Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Brodnica na okres od 01.01.2015 r. do 31.12.2024 r.

Załącznik Nr 3 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
w Bydgoszczy
z dnia 3 grudnia 2018 r.

Określenie działań ochronnych na obszarze ochrony krajobrazowej, z podaniem ich rodzaju, zakresu i lokalizacji

Lp.	Rodzaj działań ochronnych (w tym sposób gospodarowania)	Zakres działań ochronnych	Lokalizacja działań ochronnych ²⁾
1.	Zachowanie miejsca pamięci.	Zachowanie i zabezpieczenie miejsca pamięci (pamiątkowej tablicy) i wprowadzenie ewentualnej niezbędnej infrastruktury.	Leśnictwo Tęgowiec, oddz. 195b, (wyłącznie strefa wokół miejsca pamięci)

REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W BYDGOSZCZY

Maria Dąbrowska

²⁾ wg Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Brodnica na okres od 01.01.2015 r. do 31.12.2024 r.

UZASADNIENIE

Plan ochrony dla rezerwatu przyrody „Retno” jest dokumentem określającym sposoby ochrony konieczne dla zachowania zbiorowisk łąkowych o cechach zespołów naturalnych.

Rezerwat przyrody „Retno” został ustanowiony zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 21 września 1981 r. w sprawie uznania za rezerwaty przyrody (M. P. z 1981 r. Nr 26, poz. 231). Aktualnie obowiązuje zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 2 listopada 2015 r. w sprawie rezerwatu przyrody Retno (Dz. Urz. Woj. Kuj-Pom. poz. 3334). Dla właściwego funkcjonowania rezerwatu i jego ochrony plan ochrony zgodnie z art. 20 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r. poz. 1614) sporządza się na okres 20 lat. Zgodnie z art. 19 ust. 6 ustawy o ochronie przyrody regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia w drodze zarządzenia plan ochrony dla rezerwatu przyrody, sporządzony na podstawie art. 20 ww. ustawy.

Projekt planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Retno” został zaopiniowany pozytywnie przez Radę Gminy Zbiczno uchwałą Nr XLVII/288/2018, z dnia 29 sierpnia 2018 r., przez Regionalną Radę Ochrony Przyrody w Bydgoszczy uchwałą Nr 7 /2018 z dnia 9 października 2018 roku.

Projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Retno” został uzgodniony przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego pismem znak: WIR.IX.710.34.2018, z dnia 15 listopada 2018 r.

Na terenie rezerwatu przyrody Retno przewidziano głównie ochronę ścisłą w okresie najbliższych 20 lat dla zachowania warunków niezbędnych dla naturalnych procesów w siedliskach leśnych rezerwatu. Ochrona ścisła jest najbardziej właściwym sposobem ochrony drzewostanów reprezentujący grąd subkontynentalny *Tilio-Carpinetum*, występujących w granicach rezerwatu. Pomimo obecności sosny w drzewostanach grąd subkontynentalny, stanowiący główny przedmiot ochrony rezerwatu zachował charakter zbliżony do naturalnego. Sytuacja ta nie zmienia się od chwili powołania do życia rezerwatu przyrody (rok 1981). Ze względu na wysokie walory przyrodnicze (nagromadzenie stanowisk gatunków chronionych i zagrożonych zwierząt i roślin) części wschodniej rezerwatu, obejmującej zbocza rynny subglacjalnej (wydzielenia 192 a, b, d, f, g, i, 195 a, b, c) proponuje się pozostawienie tej części rezerwatu bez ingerencji człowieka. W chwili obecnej charakter piętra II drzewostanów wydzielen 192 i, 195b jest typowo łąkowy, podobnie jak runo. Wskazuje się jedynie na potrzebę ograniczenia udziału sosny zwyczajnej i brzozy brodawkowatej w wydzieleniu 192h.

Część terenu rezerwatu, gdzie zlokalizowana jest tablica upamiętniająca miejsce zbrodni popełnionych przez hitlerowców objęto ochroną krajobrazową. Wskazano na potrzebę zachowanie miejsca pamięci, w tym wprowadzenie ewentualnej niezbędnej infrastruktury.

Obwieszczeniem z dnia 18 lipca 2017 r., znak WOP.6202.6.2017.KLD, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy zawiadomił o przystąpieniu do sporządzenia projektu planu ochrony dla lesnego rezerwatu przyrody „Retno”.

Obwieszczeniem z dnia 27 lipca 2018 r., znak WOP.6202.7.2018.JC, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy zawiadomił o możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu poprzez zapoznanie się z projektem planu ochrony i możliwość składania uwag i wniosków. Informacja została podana do publicznej wiadomości zgodnie z art. 19 ust. 1a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r. poz. 142, ze zm.), art. 3 ust. 1 pkt. 11, art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2017 r. poz. 1405, ze zm.) i Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005r. w sprawie sporządzenia projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz.U. Nr 94, poz. 794) oraz art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1257).

Projekt planu ochrony zamieszczono również w publicznie dostępnym wykazie danych na Ekoportalu (nr karty: 1095/2018).

W trakcie trwających konsultacji uwagi zgłosiło Nadleśnictwo Brodnica pismem znak ZG.7212.17.2018.BS z dnia 14 sierpnia 2018 r.:

- 1) W części dotyczącej obszaru ochrony czynnej Nadleśnictwo Brodnica pozytywnie opiniuje planowane działanie ochronne pod warunkiem uwzględnienia w lokalizacji działań dodatkowych wydzieleń, tj. 192a, 195a, 195b, 192i.

Odpowiedź: Uwagi nie uwzględniono. Ewentualna ingerencja we wschodnią część rezerwatu przyrody, związana z wnioskowanym przez Nadleśnictwo Brodnica rozszerzeniem obszaru ochrony czynnej o wydzienia 192a, 195b, 192i nie jest niezbędna dla utrzymania grądowego charakteru ekosystemu leśnego w obrębie rynny subglacjalnej. Pomimo obecności sosny w drzewostanach grąd subkontynentalny, stanowiący główny przedmiot ochrony rezerwatu zachował charakter zbliżony do naturalnego. Ponadto realizacja wnioskowanych przez Nadleśnictwo działań mogłaby się przyczynić do przyspieszenia niepożądanych procesów erozji na zboczach rynny subglacjalnej, w sytuacji pracy sprzętu leśnego i transportu pozyskanego drewna.

- 2) W części dotyczącej obszaru ochrony krajobrazowej Nadleśnictwo Brodnica pozytywnie opiniuje planowane działanie ochronne. Udostępnione do tzw. ruchu turystycznego dojście do miejsca pamięci wymaga zapewnienia możliwości usuwania martwych i zamierających drzew zagrażających bezpieczeństwu ludzi w okresie obowiązywania planu ochrony.

Odpowiedź: Uwagi nie uwzględniono. Sprawy związane z zachowaniem bezpieczeństwa uregulowane są w zapisach art. 15 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r. poz. 142, ze zm.). W związku z powyższym Nadleśnictwo powinno wykonywać wnioskowane działania w oparciu o obowiązujące przepisy. Przedmiotowa kwestia nie wymaga dodatkowej regulacji w ramach planu ochrony.

- 3) Nadleśnictwo Brodnica zwraca również uwagę na konieczność trwałego i widocznego oznaczenia zakazu wstępu do rezerwatu, stwarzającego poważne zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi.

Odpowiedź: Uwagi nie uwzględniono. Zakaz wstępu na teren rezerwatu wynika z zapisów art. 15 ustawy o ochronie przyrody, dlatego nie wprowadza się takich ustaleń w planie ochrony.

Ze względu na uwarunkowanie przyrodnicze rezerwatu (ekosystem leśny wrażliwy na presję rekreacyjną, duża ilość martwych i zamierających drzew) nie wskazano miejsc, w których może być prowadzona działalność wytwórcza, handlowa i rolnicza, jak również nie wskazano obszarów udostępnianych dla celów naukowych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych, sportowych, amatorskiego połowu ryb i rybactwa. Udostępnianie rezerwatu w celu badań naukowych należy rozpatrywać na podstawie art. 15 ust. 1 pkt. 24 ustawy o ochronie przyrody. Uzyskanie indywidualnej zgody na prowadzenie ww. czynności gwarantuje nadzór nad ich rodzajem i metodyką, mając na uwadze dbałość o zachowanie celu ochrony rezerwatu przyrody we właściwym stanie.

Nie wprowadzono dodatkowych ustaleń do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zbiczno, planu zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego dotyczących eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych. Brak ustaleń wynika z braku zagrożeń, którym można by przeciwdziałać poprzez ww. ustalenia.

Zgodnie z art. 20 ust. 6 ustawy o ochronie przyrody niniejszy plan ochrony dla rezerwatu nie zawiera zakresu planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Ostoja Brodnicka PLH040036. Dla ww. obszaru Natura 2000 ustanowiono plan zadań ochronnych zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 5 stycznia 2017 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Brodnicka PLH040036 (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. poz. 261), którego zakres obejmuje obszar rezerwatu przyrody „Retno”.

REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W BYDGOSZCZY

Maria Dombrowicz

